

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

לפני כבוד השופט יניב הלר

התובע: ישראל ברדוגו
ע"י ב"כ עו"ד אריאל דובנסקי

נגד

הנתבעת: עיריית חיפה
ע"י ב"כ עו"ד עופרה שלו יפתחאל
השירות המשפטי – עיריית חיפה

"כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם" (משנה אבות ו,ו. שמו של בעל המאמר נשמט).ⁱ

פסק דין

צלם מקצועי גילה כי שתי תמונות פרי ידיו שימשו את עיריית חיפה בחמישה פרסומים שונים שהועלו באתר הפייסבוק שלה, ונמצאו שם במשך כמה שנים.

עניינו של פסק דין זה בקביעת הפיצוי הראוי בנסיבות – לרבות בהכרעה בשאלה האם פרסום נוסף של אותה תמונה הוא הפרה נפרדת ובשאלה האם יש לפסוק סעד כספי נפרד בשל עוגמת הנפש שנגרמה לצלם.

הצדדים וההפרה

התובע הוא צלם מקצועי, בעל אתר במרשתת שבו הוא מפרסם את תצלומיו ומציע אותם למכירה.

הנתבעת, עיריית חיפה, עשתה שימוש ברשת החברתית פייסבוק, במועדים שונים, בפרסומים של תצלומי אוויר שאותם צילם התובע במהלך טיסות צילום, מבלי שרכשה רישיון שימוש ביצירות ומבלי לתת בפרסומים מִזְכָּה ("קרדיט") כדין.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

התצלומים

אלה שני התצלומים הנדונים בפסק דין זה :

האחד, תצלום אוויר של אצטדיון סמי עופר בחיפה, "תצלום האצטדיון":

PBase galleries forum search help logout home
israel bardugo | all galleries >> aerial_photography > edit image
previous | next

2014

סמי עופר

כל הזכויות שמורות לצלם ישראל ברדוגו
לרכישת תמונות - bar.israel@gmail.com

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

התצלום השני הוא תצלום אוויר לילי של העיר חיפה, "חיפה בלילה":

PBase galleries forum search help logout home

israel bardugo | all galleries >> aerial_photography > edit image

previous | next

חיפה!

כל הזכויות שמורות לצלם ישראל ברדוגו
לרכישת תמונות - bar.israel@gmail.com

הדיון בשימוש בתצלום נוסף שנכלל מלכתחילה בכתב התביעה ("סליחות באפריקה" או "תצלום השופר") התייטר, נוכח הסכמת הצדדים על הסרת נושא זה מן התביעה, כפי שיפורט להלן.

טענות התובע בכתב התביעה

לטענת התובע, הנתבעת העתיקה ופרסמה את שני התצלומים שבמוקד תביעה זו בחמישה פרסומים, במועדים שונים במשך השנים 2014 עד 2015. ארבע פעמים פרסמה הנתבעת את "תצלום

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

האצטדיון" בלא היתר מן התובע (פרסומים מהתאריכים: 7.1.2014; 14.1.2014; 1.7.2014; 31.12.2014), ופעם אחת את "חיפה בלילה" (15.3.2015). בשלושה מן הפרסומים הנזכרים גם לא נזכר כראוי שמו של התובע: בשניים (14.1.2014; 31.12.2014) צוין שמו של הצלם כ"אייל ברדוגו", תוך שיבוש שמו הפרטי של התובע, ובאחד (1.7.2014) לא צוין שם הצלם כלל.

התצלומים הם יצירות אומנותיות שזכות היוצרים עליהן שייכת לתובע, ופרסומם על ידי הנתבעת הביא לפגיעה במוניטין היצירות; הנתבעת הפרה את זכות היוצרים, הפרה כלכלית והפרה מוסרית, וגרמה לתובע עוגמת נפש.

לטענת התובע, זמן קצר לאחר גילוי ההפרות, בשנת 2018, הוא פנה לנתבעת במכתב התראה בדרישה להסיר את התצלומים מפרסומיה לאלתר, כמו גם בדרישת התנצלות ופיצוי כספי. לטענת התובע בסעיף 9 לכתב התביעה, לאחר זמן קצר הוא זיהה כי התצלומים הוסרו, אך עד למועד הגשתה של התביעה, בחודש אוקטובר 2018, "לא ראתה לנכון הנתבעת להשיב לתובע מאום".

התובע עתר לסעד של פיצוי בגין עוגמת נפש, ולפיצויים בלא הוכחות נזק, בגין כל הפרה והפרה.

טענות הנתבעת בכתב ההגנה

לגבי תצלום האצטדיון טענה הנתבעת כי התובע הוא זה אשר הפר את זכויות היוצרים שלה, עת צילם "מבנה בעל איכות ארכיטקטונית מיוחדת" שברחבי העיר מבלי לקבל הרשאתה. הפצת התצלום על ידי התובע לתכלית מסחרית בעלת ערך כלכלי מהווה – כך טענה הנתבעת – עשיית עושר ולא במשפט.

עוד טענה הנתבעת כי התובע לא צירף כל אסמכתה ראייתית המעידה כי הוא בעל זכויות בתצלומים ולא עמד בנטל להוכיח את זכות הבעלות על היצירה; הנתבעת הכחישה את כלל הפרסומים לגופם, הן לעניין מועד פרסומם והן לגבי תוכנם; טענה כי התצלומים הם רגילים וסתמיים ללא מינימליות של מקוריות ושל יצירתיות כתנאי להגנה מכוח החוק; לחלופין טענה הנתבעת כי ביצעה שימוש הוגן וסביר באשר פורסמה על ידה "סקירה ובה תמונה של מבנה עירוני באתר עירוני ללא מטרות רווח", ולפיכך מדובר ב"שימוש הוגן"; כן טענה הנתבעת להיותה "מפר תמים", שכן סברה כי התצלום בו משתקף מבנה עירוני חיפאי אינו מוגן בזכויות יוצרים; עוד טענה הנתבעת כי התובע לא הוכיח נזק בר פיצוי.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

לטענת הנתבעת בהגנתה, בניגוד לטענת התובע, היא השיבה למכתב ההתראה שנשלח על ידי בא כוחו, ודרשה ייפוי כוח, שלטענתה לא נשלח. הנתבעת טענה בהקשר זה כי התצלומים הוסרו מאתרה "לפנים משורת הדין".

לטענת הנתבעת, היקף השימוש שנעשה בתצלומים מבחינה איכותית וכמותית היה מזערי ביותר; הנתבעת הכחישה טענות התובע לגבי השפעת השימוש על ערכן של היצירות והשוק הפוטנציאלי שלהן.

לגישת הנתבעת, פיצוי סטטוטורי ופיצוי נזיקי הם חלופיים, ולפיכך, לא ניתן לפסוק פיצוי בגין פגיעה בזכות המוסרית ובנוסף פיצוי בגין עוגמת נפש.

הנתבעת הכחישה את הסכומים הנתבעים, ואת אופן חישובם.

כתב התשובה

בכתב התשובה מטעמו טען התובע כי דין טענות הנתבעת שהועלו בכתב ההגנה להידחות, לרבות הטענה כי "התובע הפר את זכויות היוצרים של העירייה"; כי הנתבעת היא "מפר תמים"; כי בוצע "שימוש הוגן"; וכן גם טענת הנתבעת "לחוסר נזק".

הסכמות הצדדים

בהודעת עדכון מיום 21.4.2021, הודיעה הנתבעת, על דעתו של התובע, כי הצדדים הגיעו להסדר דיוני (להלן גם: "ההסדר הדיוני" או "ההסדר") ולפיו "העירייה מודה בכל טענות התובע בכתב התביעה למעט לעניין גובה הפיצוי הנדרש".

עוד כלל ההסדר הסתלקות התובע מטענותיו בעניין תצלום השופר, ובהתאם, הקטנה של סכום התביעה, שמלכתחילה הועמד על 320,000 ₪, וצומצם לסך 220,000 ₪.

במסגרת ההסדר הוסכם כי פסק הדין, בסוגיית גובה הפיצוי בלבד, יינתן אחר שהצדדים יגישו סיכומיהם בכתב.

בהחלטתי מיום 22.4.2021 אישרתי את ההסדר הדיוני.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

הרחבות החזית בסיכומי הצדדים – ללא היתר וללא הצדקה

אלא שמה שהוסכם שיסתיים בסיכומים קצרים ובהכרעה נקודתית, נדחה, התעכב, ולמעשה אף לא התבצע.

קשה למצוא את הקשר בין ההסדר הדיוני המפורש בין הצדדים לבין הסיכומים שהגישו בפועל (ובעיקר הנתבעת).

התובע בסיכומיו העלה טענה (השונה מאשר נטען על ידו בכתב התביעה) ולפיה ממשיכה הנתבעת לפרסם מי מהתצלומים, תוך הפרת הזכויות. בעניין זה טענה הנתבעת, ובצדק, כי התובע הרחיב חזית מעבר לעובדות המוסכמות שעל פיהן צריך להינתן פסק דין זה. הסכמות יש לכבד.

נאה דרשה הנתבעת, ולא נאה קיימה. בעוד שהתובע חרג מן ההסדר בנקודה האחת הנזכרת, הרי שהנתבעת הגישה את סיכומיה (בגופן, בעימוד ובריווח החורגים מן המוסכם) תוך שהיא מצרפת להם לא פחות מ-146 עמודי נספחים, חלקם בלתי נדרשים בעליל. רבות מטענותיה של הנתבעת התייחסו לעניינים שהוסכם כי לא יידונו (למשל – ורק לשם הדוגמה – הטענה לאי המצאה של ייפוי כוח מטעם התובע; טענת הצורך ברישוי לשם צילום באתרים בחיפה; טענה תמוהה – הנסתרת מסעיף 13 לכתב התביעה גופו – כי התובע לא תבע בתביעתו סעד של פיצוי על "הזכות המוסרית"; סקירות של דיוני ועדת הכלכלה של הכנסת ומסמך הערות מטעם "מכון ש. הורביץ" בנושא הצעה לתיקון חוק זכויות יוצרים, וכפי שהעיר התובע, אפילו מסמך הזמנה לדיקור סיני (!) השתרבב איכשהו לסיכומי הנתבעת).

נדמה כי הנתבעת פירשה את האמרה הנודעת בדבר היחס בין תמונה אחת לאלף מילים כפשוטה, ולחומר.

אם לגבי התובע מדובר בחריגה קלה, הרי שלגבי הנתבעת מדובר בהתנהלות דיונית בלתי תקינה לחלוטין, הנוגדת הסכמה דיונית מפורשת.

אייתר את המיותר ואבהיר, לא מצאתי לסטות מטענות הצדדים במסד העובדתי המוסכם (קרי: כתב התביעה), נוכח הסכמתם המפורשת בהסדר ביניהם.

דיון והכרעה

התצלומים הם "יצירות" והזכויות בהם מוגנות

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

אפתח במושכלות יסוד.

חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 (להלן: "החוק"), מעניק לבעלים בזכות היוצרים זכות כלכלית ומוסרית על יצירותיהם האומנותיות (סעיף 4(א) לחוק). פרק ההגדרות בסעיף 1 לחוק מגדיר "יצירת צילום" כיצירה אמנותית.

על ערכה של יצירת צילום כבר נכתב:

"יותר משיש בו בצילום מן המצולם – יש בו מן המצלם. התצלום משקף את המציאות כפי שהיא נראית בעיני רוחו של המצלם. ההתרחשות אינה נושאת עמה 'זכויות' ליוצר כל הארץ אך האספקלריה בה נתפשת המציאות – יוצרת את זכויות היוצרים" (רע"א 7774/09 ויינברג נ' ויסהוף (28.8.2012) (כבוד השופט אליעזר ריבלין)).

ומה שנכון ביצירת צילום בכלל, נכון בוודאי בפרט בשני תצלומי האוויר הנדונים בתיק זה. שני התצלומים הם בוודאי "יצירות אומנותיות", וזכויותיו של התובע עליהם מוגנות בחוק.

הנתבעת פגעה בזכויות היוצרים של התובע

אחת מזכויות היוצרים הקבועות בחוק היא "העמדת היצירה לרשות הציבור" (סעיף 11(5) לחוק).

סעיף 15 לחוק מבהיר כי:

"העמדה של יצירה לרשות הציבור היא עשיית פעולה ביצירה כך שלאנשים מקרב הציבור תהיה גישה אליה ממקום ובמועד לפי בחירתם".

זכות זו היא למעשה זכות חדשה יחסית, נוכח המעבר לעידן האלקטרוני כך שהפרות אינן דווקא באמצעות העתקת היצירה, כי אם בהעמדתה לרשות הציבור במרשתת, כפי שנעשה בענייננו (ראו בעניין זה בש"א (ת"א) 11646/08 The Football Association Premier League Ltd נ' פלוני (2.9.2009) (כבוד השופטת מיכל אגמון גונן)).

הנתבעת פגעה בזכות היוצרים של התובע עת העמידה את צילומי לרשות הציבור חמש פעמים, מבלי שרכשה רישיון שימוש ביצירות ומבלי לתת לתובע, בשלוש מן הפעמים, מזכה ראוי.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

זכויות היוצרים כוללות זכות כלכלית וזכות מוסרית

דיני זכויות היוצרים, שתכליתם להגן על קניינו הרוחני של האדם, מאופיינים, בין השאר, בחלוקה לזכות יוצרים כלכלית ולזכות יוצרים מוסרית.

זכות היוצרים הכלכלית חקוקה בעיקרה בסעיף 11 לחוק, והיא מקנה לבעליה זכות בלעדית לבצע פעולות מוגדרות ביצירה ולנצלה כנכס כלכלי.

לתובע הזכות לשלוט על השימוש ביצירתו ולהפיק ממנה את הרווח הכלכלי הנובע משליטה זו (ע"א 3425/17 Societe des Produits Nestle נ' אספרסו קלאב בע"מ (07.08.2019) (כבוד השופט ניל הנדל)).

לעומת הזכות הכלכלית, הזכות המוסרית, המעוגנת בפרק ז לחוק (סעיפים 45-46), היא "ביטוי להכרת המחוקק בקשר האישי-תרבותי-רוחני הקיים בין היוצר לבין יצירתו והיא מגנה גם על שמו הטוב וכבודו של היוצר ועל המוניטין שלו" (רע"א 12/2017 שריר נ' נירית זרעים בע"מ (28.3.2017) (כבוד השופט אליקים רובינשטיין)).

הנתבעת הפרה את הזכות הכלכלית

התובע טען כי הנתבעת הפרה את זכותו הכלכלית הברורה, בהיות היצירות והשימוש בהן בעלי ערך כספי. בכך צודק התובע.

הנתבעת פרסמה את היצירות ברשתות החברתיות בלא היתר מן התובע. המשתמשים ברשתות החברתיות נחשפו לפרסום ואף שיתפו את הפרסומים. בכך נהנתה מהפרסום ומההד שיצר הפרסום. בכך פגע השימוש שעשתה הנתבעת ביצירות, בשוק הפוטנציאלי של היצירות המיועדות למכירה, גם בקרב קהל זה.

אשר לאופי ההפרה אוסיף: בעידן המרשתת והרשתות החברתיות, יש בהעתקת יצירה ופרסומה בעלויות אפסיות כדי להזיק ליוצר אשר השקיע מחשבה, זמן וממון כדי ליצור את היצירה. הפרסום פוגע בנקל בערך היצירה ובשוק הפוטנציאלי שלה (ת"א (ירושלים) 57923-10-19 ברדוגו נ' הסוכנות היהודית לארץ ישראל (24.2.2021) (כבוד השופט מרדכי בורנשטיין)).

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

הנתבעת הפרה את הזכות המוסרית

התובע טוען כי הופרה גם זכותו המוסרית ביצירתו, הכוללת את זכות הייחוס, שהיא הזכות כי שמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה הראויים בנסיבות העניין כפי שקובע סעיף 46(1) לחוק. גם בכך צודק התובע.

אכן, הנתבעת פרסמה במספר הזדמנויות את יצירותיו של התובע, פעם אחת מבלי לתת לתובע מזכה כלל, ופעמיים תוך שיבוש שמו של התובע. הפרסומים עצמם היו אומנם "מפרגנים", אולם לפחות מאחד מהם גם עולה כאילו התובע הוא "גולש" שתמי שפרסם תמונת חובבים. עוד אדרש לכך.

לנתבעת אין הגנה בעניין הפרת הזכויות; אין לנתבעת הגנה של "שימוש הוגן"; הנתבעת אינה "מפר תמים" – וממילא הנתבעת חזרה מכל הטענות בעניינים אלה בהסדר בין הצדדים

ההסדר הדיוני כלל הודאה מפורשת של הנתבעת בטענות התובע, וחזרה של הנתבעת מהטענות העובדתיות שבהגנתה. די בכך לטעון כל טענה מעבר לטענות בעניין גובהו של הפיצוי.

גם בלאו הכי, לא עומדת לימינה של הנתבעת כל טענת הגנה או פטור.

הנתבעת היא אומנם רשות מקומית, אך אין בכך כדי להצדיק שימוש ללא קבלת רשות הבעלים, ואין בהיותה רשות כדי להפוך את השימוש שעשתה ל"שימוש הוגן" או את הנתבעת ל"מפר תמים".

פרסום התצלומים לא נעשה תוך "סקירה", כמשמעות המושג בסעיף 19 לחוק, או תוך כל שימוש מותר אחר שייחשב ל"שימוש הוגן".

לנתבעת, שהיא גוף ציבורי גדול, יש משאבים על מנת להתחקות אחר קיום זכויות היוצרים, ואם לא עשתה כן אין "תמימות" בפרסום מטעמה, וההגנה על "מפר תמים" בסעיף 58 לחוק אינה חלה עליה. הנתבעת אינה יכולה להסתמך על הנחות בדבר אי קיום זכות יוצרים (ת"א (מחוזי ת"א) 17253-02-18 שורצנברג נ' וואלה תקשורת בע"מ (17.03.2000) (כבוד השופטת נועה גרוסמן)) (להלן: "עניין שורצנברג").

בפרט נכונים הדברים כאשר התובע – כפי שפירט בכתב תביעתו ואף הציג בנספחיו, מפרסם את תצלומיו כשעל גביהם מתנוסס ומוטבע שמו וכתובת אתרו.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 18-10-56470 ברדוגו נ' עיריית חיפה

טענת הנתבעת כי היה על התובע לקבל היתר ממנה לצלם באתריה דינה להידחות. כך גם טענת הנתבעת כי מדובר ב"שימוש עצמי" בתמונותיה שלה. מוטב היה לשתייהן שלא ייטענו

שתי טענות של הנתבעת, חבל שבאו לעולם :

הטענה האחת, כי התובע צריך היה לקבל ממנה היתר לצילום, נסתרה בהוכחה מפורשת של התובע כי לא כך הוא. בסעיף 12 לכתב התשובה ציטט התובע מתמליל שיחה מטעם הנתבעת, המודה כי אין צורך בהיתר שכזה לצילום מבנה. הנתבעת עצמה, כאמור, קיבלה את טיעוניו העובדתיים של התובע במסגרת ההסדר הדיוני.

הטענה השנייה, כי ועדת הכלכלה התירה "שימוש עצמי" בתמונות, אף בה אין כל ממש. הנתבעת הפנתה לדיוני ועדת הכלכלה של הכנסת, המתייחסים לשימוש אדם בתמונותו שלו. הנתבעת לא הראתה כי הדברים הגיעו לידי חקיקה או חקיקת משנה. הדברים, התיאורטיים בלבד ממילא, אינם מתייחסים לגוף ציבורי, להבדיל מאדם פרטי (וההבדל נזכר במפורש בדיוני הוועדה, כפי שהראה התובע בסעיף 3 לסיכומי התשובה).

לא ברור מה ראתה הנתבעת לגרור עצמה לטענות מעין אלה בסיכומיה, שגם כך סוטים כאמור מן ההסדר הדיוני.

מנגד: גם טענת התובע להמשך השימוש בתצלומים ולאי הסרתם מן המרשתת לא תידון

כאמור, גם התובע חרג בסיכומיו מן המסד העובדתי שהוסכם בהסדר בין הצדדים. אין בכוונתי אפוא לעסוק בחוות דעת מאוחרת שלפיה השימוש במי מהתצלומים ממשיך. זאת אף אם במובלע – כטענת התובע בסיכומי התשובה – הודתה הנתבעת עצמה, במכתב שצורף כנספח ג לסיכומיה שלה, כי יש רגליים לטענה.

העניינים שצריכים לידון:

אחר שהסרתי מסדר היום את הנושאים שלא צריכים היו לעלות בסיכומים, אעבור לעיצומם של דברים.

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

אלה הן המחלוקות העקרוניות אשר צריכות להיות מוכרעות בפסק דין זה.

- א. השאלה האם פרסומי הנתבעת היו חלק מ"מסכת אחת" של הפרות.
- ב. השאלה האם יש לפסוק פיצוי בסעד נפרד בגין רכיב של "עוגמת נפש", או שמא נכון לכלול את עוגמת נפש מתוך הפיצוי על הפגיעה "בזכות המוסרית".
- ג. הערכת שווי פיצוי לכל הפרה, ושווי הפיצוי הכולל.

אדרש לכל נושא בנפרד, וזה החלי.

א. מספר הפרות הוא חמש – אין לראות בפרסומים "מסכת אחת"

הצדדים נחלקו באשר למספר הפרות שיש למנות לחובתה של הנתבעת.

בעוד שהתובע מבקש לראות בכל פרסום נפרד של מי מהתמונות "הפרה" נפרדת של זכויותיו, מבקשת הנתבעת לראות בחמשת הפרסומים, "מסכת אחת", ולחייב אותה – לכל היותר – בגין שתי הפרות של זכויות יוצרים, אחת לכל תצלום.

עניין שגיא: "מבחן הזכות המופרת"

הנתבעת תומכת יתדותיה בפסק הדין בע"א 592/88 שגיא נ' עיזבון המנוח אברהם ניניו ז"ל, פ"ד מו(2) 254 (1992) (כבוד הנשיא מאיר שמגר) (להלן: "עניין שגיא").

בעניין שגיא נדונה הפרת זכות יוצרים במחזה, אשר הועלה שוב ושוב עשרות פעמים. בית המשפט קבע כי נכון יהיה לקבל מבחן שאותו כינה "מבחן הזכות המופרת":

"יהיה נכון לראות, בדרך כלל, בהפרה חוזרת ונשנית של אותה זכות ובענייננו זכות יוצרים - כמקימה עילת תביעה אחת בלבד".

בד בבד סייג עצמו פסק הדין:

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

"אין בדעתי לקבוע מסמרות בדבר... אין לדעתי לשלול מצב, בו מידת ההטרוגניות שבין ההפרות השונות תהיה כה רבה ומהותית, עד כי תהיה הצדקה לראות בכל פעילות מפרה כזו משום 'הפרה' עצמאית".

פסק הדין בעניין **שגיא** קדם לחקיקת החוק בנוסחו היום, אולם עמד ברקע לתיקון החוק (ראו: הצעת חוק זכויות יוצרים, התשס"ה-2005, ה"ח הממשלה 196, דברי ההסבר לסעיף 58 להצעה).

אלא שבחוק בנוסחו המתוקן לא נזכר "מבחו הזכות המופרת", ותחתיו מופיע ניסוח שאותו ניתן לכנות "מבחן המסכת האחת".

מבחן "המסכת האחת"

סעיף 56(ג) לחוק, שכותרתו "פיצויים ללא הוכחת נזק" קובע:

"לעניין סעיף זה יראו הפרות המתבצעות במסכת אחת של מעשים, כהפרה אחת".

לטעמי, יש להתעכב על הביטוי שבו בחר המחוקק, ביטוי שאינו נזכר בפסק הדין בעניין **שגיא**: "מסכת אחת של מעשים".

פרשנותו של החוק טמונה בראש ובראשונה בפרשנותו הלשונית-מילולית, בשים לב לתכליתו של החוק. הפרשנות מוסקת בין השאר מהרקע ההיסטורי לחקיקה כמו גם מסביבתו המשפטית של החוק, כגון חוקים קרובים באותו עניין (אהרן ברק **פרשנות במשפט** כרך שני: פרשנות החקיקה (1993); **שופט בחברה דמוקרטית** 198-190 (2004)).

איחד כמה מילים לפרשנות הראויה לביטוי "מסכת אחת", הן בפן ההיסטוריה החקיקתית וההקשר המשפטי הכולל, והן בפן הלשוני.

1. משמעות הביטוי "מסכת אחת" מבחינת הרקע החקיקתי וההקשר המשפטי

בהשתמשו בביטוי "מסכת אחת" בחר המחוקק להעתיק הסדר הנוהג גם בסעיף 13(ב) לחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999 (להלן: "**חוק עוולות מסחריות**"), הרואה ב"מסכת אחת של מעשים" עוולה אחת (ראו: הצעת חוק לאיסור תחרות לא הוגנת, התשנ"ו-1996, הצעות חוק הממשלה

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 18-10-56470 ברדוגו נ' עיריית חיפה

התשנ"ו 346; וראו בפרט: דברי ההסבר לסעיף 17, שם נזכר מפורשות פסק הדין בעניין שגיא, ונאמר כי ראוי להותיר לבית המשפט "שיקול דעת רחב" לקבוע מהי "מסכת אחת".

בעניין חוק עוולות מסחריות, הפרשנות שניתנה לביטוי "מסכת אחת" אינה קשורה למספר ההפרות, כי אם לניתוק שבין מעשה פגיעה למשנהו.

כך למשל קבע בית המשפט בע"א 3853/11 רונית דגלי אומות בע"מ נ' שטן (13.05.2013) (כבוד השופט נעם סולברג). באותו עניין דובר על ייצור מוטות לנשיאת דגלים על כלי רכב תוך פגיעה בזכויות התובעת. בית המשפט פסק כי יש לחייב בפיצוי נפרד בגין כל "סדרת ייצור" נפרדת של דגלים. מדיניות משפטית ראויה, כך נפסק, מובילה לראייה של כל "סדרת ייצור" שכזו כנבדלת מחברתה, אף שבפועל בכל סדרה יוצרו אותם המוטות בדיוק, כך ש"הזכות המופרת" בכל סדרות הייצור הייתה זהה.

יוצא כי בית המשפט העליון, בבואו ליישם את חוק עוולות מסחריות חרג מ"מבחן הזכות המופרת" במובנו הצר, ופירש את הביטוי "מסכת אחת של מעשים" כך שבמקרה של כמה הפרות של אותה הזכות שאינן קשורות ישירות זו לזו, ניתן יהיה לחייב בפיצוי נפרד בגין כל הפרה.

יישום מקביל בענייננו יוביל למסקנה שמבחן "המסכת האחת" אינו מבחן טכני של ספירת הזכויות המופרות, אלא מבחו מהותי – של הקשר בין הפרה אחת לאחרת.

בהערת אגב יצויין כי פסק הדין בעניין שגיא ניתן על רקע ההסדר החקיקתי דאז (סעיף 3א לפקודת זכויות יוצרים) שקבע בין השאר פיצוי ללא הוכחת נזק "בשיעור שלא יפחת מ-10,000 ₪ לכל הפרה".

על רקע זה נהיר מדוע נקבע באותו עניין "מבחן הזכות המופרת", מבחן שהיה בו כדי להגביל את "ספירת ההפרות" המחייבות פיצוי. אם לא כן, פיצוי החובה על הפרות חוזרות של אותה זכות עלול היה להאמיר לסכומים בלתי פרופורציונלים.

לעומת זאת, בהסדר הקיים היום בסעיף 56 לחוק לא נקבע רף מינימלי לפסיקה עבור כל הפרה. ממילא נכון יהיה לפרש את "מבחן המסכת האחת" הקבוע כיום בחוק באופן גורף פחות ומגביל פחות את שיקול דעתו של בית המשפט.

2. משמעות הביטוי "מסכת אחת" מהבחינה הלשונית

באתר האקדמיה ללשון עברית במרשתת מוגדרת המילה "מסכת" בשתי הגדרות:

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

ההגדרה האחת ל"מסכת" – כבמקור התנכ"י, שבו אורגת דלילה את מחלפותיו של שמשון "עם המסכת" (שופטים טז, 13-14) – היא :

"מערכת חוטים שנארג מהם אריג".

ההגדרה השנייה, הנגזרת מן הראשונה והשגורה בלשוננו, היא :

"(בהשאלה) דברים הנקשרים זה בזה, מערכת חסים, נושא מסובך העומד לדיון וכדומה".

<https://hebrew-academy.org.il/keyword/%D7%9E%D6%B7%D7%A1%D6%BC%D6%B6%D7%9B%2F%D6%B6%D7%AA>

וממחלפות שמשון לתצלומי האצטדיון :

המשמעות הרחבה והמושאלת של הביטוי "מסכת", "דברים הנקשרים זה בזה", מובילה לפרשנות המחפשת קשר – שתי וערב מטאפורי – המחבר בין פעולה אחת לחברתה, בין פרסום אחד למשנהו.

למסקנה : מבחן "המסכת האחת" תר אחר ההקשר המחבר בין הפרות

היוצא מהאמור הוא שעל בית המשפט לחפש האם יש קשר ישיר המחבר בין הפרות שונות.

אכן, לממדי הזמן והמקום משקל בקביעה האם מדובר ב"מסכת" (עמית אשכנזי, "פיצויים ללא הוכחת נזק", יוצרים זכויות – קריאות בחוק זכות יוצרים, עמ' 573, 597), אולם הזמן והמקום אינם המבחן היחיד.

ייתכן כי כמה זכויות יופרו באותו אירוע ספציפי, אולם כל זכות תעמוד לעצמה (ראו למשל, לגבי הפרת זכויות ב-13 יצירות מוזיקליות באירוע אחד : רע"א 4148/09 אקום בע"מ נ' חדד (30.7.2009) (כבוד השופט יורם דנציגר), שם נקבע כי ראוי לקבוע פיצוי על כל הפרה של זכות, אף שכולן הושמעו באותו אירוע, בהיות כל יצירה עומדת לעצמה).

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 18-10-56470 ברדוגו נ' עיריית חיפה

ייתכן גם כי הקשר ההופך מספר פעולות ל"מסכת" הוא בסדרה חוזרת ונשנית של הפרות זהות של אותה הזכות (כהעלאת המחזות בעניין שגיאה הנזכר).

הקביעה מהי "מסכת אחת" לעניין זכויות יוצרים היא תלויית הקשר, היגיון ושכל ישר. יש לבחון, בין השאר, האם ההפרות נעשו באופן זהה לחלוטין (האם למשל פורסמה אותה הודעה מילולית בסמיכות לתצלום, שמא כבענייננו הוצמד התצלום להודעות מילוליות שונות), והאם ניתן לראות בהן חלק מסדרה המהווה פרסום אחד כולל.

כאשר בין הפרסומים יש קשר, המאגד אותם באותו שתי וערב ל"עניין אחד", הרי שמדובר ב"מסכת אחת" של הפרה אחת. כאשר הקשר בין הפרסומים רופף, אף אם ההפרות הן של אותה הזכות, הרי שניתן לראות בפרסומים הפרות נפרדות.

ובעניין זה כבר העיר המלומד טוני גריינמן (המצוטט בהסכמה בפסק הדין בת"א (מחוזי י-ם) 3561/09 3560/09 **אבי ראובני ואח' נגד מפה – מיפוי והוצאה לאור בע"מ ואח'** (6.1.2011) (כבוד השופט צבי זילברטל) כי :

"מן הראוי לפרש את המונח 'מסכת אחת של מעשים' בצמצום, ולזכור כי ממילא גם כאשר מדובר בהפרות אחדות מסור לבית המשפט שיקול דעת רחב לקבוע את שיעור הפיצוי לכל הפרה, כך שהקביעה כי עסקינן בכמה הפרות אינה חייבת להביא לפסיקות סכום פיצוי בלתי מידתי. לעומת זאת, פרשנות רחבה מדי של המונח 'מסכת אחת' תביא לתוצאה שאינה רצויה שלפיה במקרים של הפרות חמורות, ובהיעדר אפשרות להוכיח את שיעור הנזק האמיתי, יוגבל בית המשפט לסכום פיצויים אחד בגין ההפרות המצרפיות האמורות" (טוני גריינמן, **זכויות יוצרים** כרך א (מהדורה שנייה, 2008) 784-785).

אפנה לשלושה פסקי דין המתייחסים לפרסום בלא היתר של אותו תצלום מספר פעמים. בשלושת פסקי הדין יש הד לפרשנות המוצעת לעיל ל"מסכת אחת", וגם במסגרתם ראו בתי המשפט מספר הפרות נפרדות ונבדלות של אותה הזכות כהפרות נפרדות גם לעניין פסיקת הפיצוי :

1. ת"א (שלום עפ') 15-09-11165 **הירש נ' שליזנגר** (23.10.2019) (כבוד השופטת מאג'דה גיוראן מורקוס).
2. ת"א (מחוזי נצ') 15-08-16297 **לוי נ' ש.י. - א.ד. תקשורת בע"מ** (14.06.2016) (כבוד השופט בנימין ארבל).

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

3. ת"א (שלום ת"א) 19977-03-11 ירוזולימסקי נ' ישראל פוסט - מדיה פרסום בע"מ (כבוד השופט מיכאל תמיר). (20.01.2014).

אכן, ניתן למצוא גם פסיקה שונה, הרואה בהפרה חוזרת של אותה הזכות הפרה אחת (וראו לדוגמה: פסק הדין בעניין שוורצנברג. אלא שיש להעיר שפסק דין זה "תוקן" לחומרה בהסכמה בפסק דינו של בית המשפט העליון בע"א 4287/20 חברת וואלה תקשורת בע"מ נ' שוורצנברג ((11.07.2021)).

יישום: בענייננו אין "מסכת אחת" של הפרות

איישם את כל האמור לעיל לענייננו הפרטי. אני סבור כי אין לראות בפרסומי הנתבעת "מסכת אחת".

מדובר, אומנם, במספר פרסומים, שארבעה מתוכם הם של "תצלום האצטדיון", ושניים מתוך אלה אף בסמיכות זמנים מסוימת (פער של שבוע בין הפרסומים מיום 7.1.2014 ומיום 14.1.2014).

ועדיין – כל פרסום הועלה בנפרד, בלא קישור לקודמו, לכל פרסום לווה מלל אחר, וכל פרסום עומד בפני עצמו ואינו מתייחס לקודמו. המכלול מלמד כי אין כאן לא "סדרה" ולא "מסכת", אלא פשוט שימוש חוזר באותה התמונה, המתעדת אצטדיון נאה בעיר חיפה, לצרכיה של העירייה, בהקשרים שונים. ביקש המפרסם מטעם הנתבעת "לקשט" את אתר הפייסבוק בתמונות נאות, ועשה – בהקשרים ובמועדים שונים – בתצלומיו של התובע כבשלו.

בשולי הדברים, אף אם הייתי רואה במי מהפרסומים כחלק מ"מסכת אחת" עם משנהו, הרי שמטבע הדברים הפועל היוצא הוא "פרסום אחד גדול", שגם "שוויו" גדול יותר. כיוון שבדעתי להבחין בין "פרסום ראשון" לבין פרסום חוזר של אותו התצלום, גם אם בהפרה נוספת ונבדלת, התוצאה אינה רחוקה ממילא.

ב. התובע אינו זכאי בענייננו לפיצוי נפרד בגין רכיב של "עוגמת נפש"

התובע עתר לפיצוי בגין "עוגמת נפש" בסעד נפרד. בעניין זה משליך התובע את יהבו על פסק הדין בע"א 2790/93 Robert E. Eisenman נ' אלישע קימרון (30.08.2000) (כבוד השופט יעקב טירקל).

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

אסמכתה זו היא שטר ושוברו בציוד – הפיצוי בגין עוגמת הנפש שנפסק באותה הפרשה נפסק כחלק מן הפגיעה "בזכות המוסרית" (ובשים לב לקשיים שבהסדר החקיקתי שקדם לתיקון החוק).

גם הפסיקה האחרת שאליה הפנה התובע (רע"א 7774/09 ויינברג נ' ויסהוף (28.08.2012) (כבוד השופט אליעזר ריבלין)) שייכת להסדר שלפי תיקון החוק, הסדר שבו לא נקבעה מפורשות "הזכות המוסרית" כעילת פיצוי, והיא באה בערבוביה עם רכיב של "עוגמת נפש".

אכן, אין לשלול פיצוי מובחן בגין עוגמת נפש בנפרד מפיצוי על פגיעה בזכות המוסרית, כעולה מפסק הדין בת"א (מחוזי חי') 50172-01-13 קניספל נ' עיריית חיפה (03.02.2016) (כבוד השופטת שושנה שטמר), שאף אליו הפנה התובע. אולם זהו היוצא מן הכלל המעיד על הכלל: באותה פרשה דובר על אומן (אגב, אומן שיצירותיו מפארות פינות רבות בעיר חיפה) שגילה יום אחד כי לא רק שהופרה זכות היוצרים המוסרית שלו, אלא שהיצירה שיצר נופצה. במקרה כזה אכן יש מקום להבחין בין סתם "פגיעה במוניטין" הקשורה לזכות המוסרית, לבין "עוגמת נפש" של מי שרואה את יצירתו, פרי עמלו, מושחתת עד היסוד.

הנתבעת מנגד מפנה לפסק הדין שניתן בע"א 7426/14 פלונית נגד עו"ד דניאל (14.3.2016) (כבוד השופט יצחק עמית). פסק דין זה עניינו אומנם בדיני לשון הרע ונזיקין, אך בית המשפט מבהיר בו היטב קושי המשתקף גם בענייננו. יש קושי בפסיקה של פיצוי בלא הוכחת נזק יחד עם פסיקת פיצוי נוסף שמהותו פיצוי אחר הוכחת הנזק. זאת, גם אם הפיצוי הנוסף הוא בגין נזק בלתי ממוני במהותו כ"עוגמת נפש". החשש הוא לכפל פיצוי, ועוגמת הנפש אמורה להיכלל, בדרך כלל, בתוך הפיצוי הכולל שניתן בלא הוכחת הנזק.

בהמשך לכך יפים לענייננו דברי כבוד השופט בנימין ארנון בפסק דינו במסגרת ת"א (מחוזי מרכז) 9289-02-09 גולני נ' ד"ר כהן (8.2.2012):

"ראשית לכל, יש להבהיר, כי עוגמת נפש כשלעצמה אינה מהווה עילת תביעה – אלא מדובר ברכיב של נזק. לפיכך, פיצויים בגין עוגמת נפש ייפסקו רק במקרה בו יוכיח התובע כי הנתבע ביצע כלפיו עוולה אשר כתוצאה מביצועה נגרם לו נזק המוגדר בדין כעוגמת נפש. במקרה דנן, כבר פסקתי כי הנתבעים ביצעו עוולה של פגיעה בזכות היוצרים החומרית... וכן כי הם ביצעו עוולה של פגיעה בזכות היוצרים המוסרית..."

... אף אם אקבל את הטענה כי נגרמה לו עוגמת נפש מסוימת כאשר הובאה לידיעתו ההעתקה המפרה מספריו – אני קובע כי המדובר בעוגמת נפש קטנה יחסית... עוגמת נפש זו נלקחה על ידי בחשבון עת פסקתי לתובע 2 פיצוי סטטוטורי בסך של 20,000 ₪ – סכום

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 18-10-56470 ברדוגו נ' עיריית חיפה

הכולל הן פיצוי בגין הנזק שנגרם לתובע 2 עקב הפגיעה ב"זכות לייחוס" שלו ביצירה, והן בגין עוגמת הנפש שנגרמה לו בשל פגיעה זו".

ולענייננו:

הפיצוי בגין הפגיעה בזכות המוסרית כולל בחובו גם את עוגמת הנפש שחש היוצר שאינו זוכה למזכה ראוי כנדרש.

בענייננו אין מדובר במקרה חריג שבו יוצאת עוגמת הנפש מכלל הפגיעה הכוללת בזכות המוסרית הכוללת, ו"בכלל מאתיים מנה".

מסקנתי היא כי אין לפצות התובע בגין עוגמת נפש כרכיב פיצוי נפרד, וזו תילקח בחשבון במסגרת הפיצוי על הפגיעה בזכות המוסרית.

ג. הערכת שווי הפיצוי, והפיצוי הכולל, על פי המבחנים הקבועים בחוק

אחר כל האמור לעיל, אעבור להערכת הפיצוי הראוי.

התובע עתר לסעד של פיצוי ללא הוכחת נזק, לפי הוראתו של סעיף 56(א) לחוק. הוראה זו מסמיכה את בית המשפט לפסוק פיצוי של עד מאה אלף שקלים בגין כל הפרה.

כאמור לעיל – קבעתי כי מספר ההפרות של זכות היוצרים הוא חמש.

בתוך הפרות אלה, יש להבחין לטעמי בין "הפרות ראשונות", דהיינו שימוש ראשון בתצלום בלא הרשאה, לבין "הפרות נוספות" – דהיינו שלוש פעמים שבהן שבה הנתבעת ועשתה שימוש בתצלום האצטדיון אחר שכבר השתמשה בו פעם אחת. יש להניח, בין השאר, שלו הייתה הנתבעת רוכשת זכויות, יכולה הייתה לקבל לידיה הרשאה לשימוש חוזר באותה התמונה במחיר זול יותר ממחירן של כמה הרשאות בכמה תמונות.

בנוסף, הזכות המוסרית הופרה כאמור שלוש פעמים (אם בדרך של הימנעות ממזכה, אם בדרך של שיבוש השם). באחת הפעמים (31.12.20214) הוגדרה התמונה כ"תמונת גולשים", כאילו מדובר בתצלום אקראי של חובב, ולא בצלם מקצועי.

יש לתת את הדעת, עם זאת, שהתצלומים הוצגו תוך הדגשת יופיים – בכיתובים כ"תמונת השנה" ו"תמונה לפתוח איתה את השבוע".

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

קביעתו של שיעור של פיצוי שאיננו מותנה בהוכחתו של נזק, היא עניין למכלול נסיבותיו של המקרה. סעיף 56(ב) לחוק מונה שורה של מאפיינים, שצריכים להילקח בחשבון אפילו שאין זו רשימה סגורה וממצה.

"במקורו, נועד ההסדר של פיצויים ללא הוכחת נזק לאפשר לבעל הזכות לתבוע פיצוי בגין ההפרה, במצבים שבהם יש לו קשיים להוכיח את נזקו הממשי. ואולם, בפועל, פיצויים אלה נפסקים לפי בקשת תובע ובכפוף לשיקול דעת בית המשפט, גם כאשר התובע יכול היה להוכיח נזקים ממשיים אולם בחר משיקוליו-שלו לתבוע דווקא את הסעד של הפיצוי ללא הוכחת נזק. לאחרונה נוטה גם הפסיקה להרחיב את האפשרות לפסיקת פיצוי ללא הוכחת נזק ולהחיל אותה גם על תחומים נוספים, אם כי במגבלות מסוימות (ראו ע"א 3400/03 רובינשטיין נ' עין טל 1983 בע"מ (23.3.2005) (כבוד השופט יעקב טירקל) (להלן: "עניין רובינשטיין").

בפיצוי ללא הוכחת נזק, לא רק שהתובע אינו נדרש להוכיח קיומו של נזק, אלא שגם האפשרות לנתבע להוכיח העדר נזק היא מוגבלת מאד. כך למשל נקבע כי הטענה לפיה ההפרה לא הניבה פירות, וכי לבעל הזכות לא נגרם כל נזק, אינה יכולה לסייע למפר (רע"א 1108/04 קידמה בע"מ נ' אבקסיס, פסקה 5 (20.12.2004) (כבוד השופטת עדנה ארבל).

משהוכחה הפרה, זכאי בעל הזכות לפיצוי ללא הוכחת נזק לנוכח ההנחה הכללית כי עצם ההפרה גורמת לנזק (ע"א 3400/03 רובינשטיין נ' עין טל 1983 בע"מ, פסקה 11 והמובאות הנזכרות בה (23.3.2005) (כבוד השופט יעקב טירקל).

איישם את הוראותיו של סעיף 56(א) לחוק על מכלול נסיבותיו של ענייננו:

א. **היקף ההפרה** – הנתבעת פרסמה ברשת החברתית שני צילומי אויר של התובע בחמישה פרסומים. ארבעה מהפרסומים כאמור הם של אותו התצלום, ובשלושה הופרה הזכות המוסרית. לטענת התובע, ועניין זה לא נסתר ולמעשה הוא חלק מההסדר בין הצדדים, התמונות נחשפו לצופים במספר רב מאוד (הערכת התובע הייתה ללמעלה ממיליון גולשים, בלא אסמכתה מדויקת).

ב. **משך הזמן שבו בוצעה ההפרה** – בין הפרסום הראשון והחמישי חלפו כשנה וחודשיים, הפרסומים נותרו בעמוד הפייסבוק של הנתבעת עד לפנייתו של התובע, בחלוף כארבע שנים ומעלה. על פי נתוני התביעה (ובעניין זה כאמור "ננעלו"

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

הצדדים על העובדות המוסכמות), אחר שפנה התובע לנתבעת הסירה הנתבעת את התצלומים מעמוד הפייסבוק שלה.

ג. **חומרת ההפרה** – ההפרה פגעה בזכותו המוסרית של התובע ובזכות היוצרים של התובע שמתפרנס ממתן רישיונות שימוש בתמונות שצולמו על ידו. עם זאת, אין מדובר בפרסום בדרך ראשי באתר הנתבעת, אלא בפרסומים ברשת החברתית פייסבוק, מדיה בעלת אופי "קליל" יותר ופורמלי פחות, שמטבע הדברים גם מתעדכנת מדי זמן בזמן בפרסומים חדשים. בנוסף, גם אחר שקבעתי שמדובר בהפרות נפרדות, יש משמעות לכך ששלושה מן הפרסומים הם חזרה על שימוש באותו התצלום ("אמר רב הונא: כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה... נעשית לו כהיתר" (בבלי, קידושין מ, ע"א)).

ד. **הנזק הממשי שנגרם לתובע** – נעשה שימוש ביצירות שצולמו על בסיס ניסיון רב שנים של התובע ובהשקעה מרובה. התובע מסר כי בעבודה קיים סיכון רב. בהקשר זה אף סיפר בדיון קדם המשפט לפניי כי טייס המסוק שאליו התלווה התובע בטיסות לצילומי האוויר התרסק לא מכבר אל מותו.

בדיון קדם המשפט מסר התובע כי הצילומים נעשו בתקופה שבה טרם נכנסו לשימוש רחפנים לביצוע פעולות צילום שכאלה, ובמצב דברים זה היו בצילומים גם אלמנט של ראשוניות וייחודיות, מעבר למרכיב הסיכון ולעלות הגבוהה של העלאת מסוק לאוויר.

התובע מוכר רישיונות שימוש זמניים בסכומים גבוהים, שיש בהם כדי להוות אינדיקציה לגובה דמי הרישיון עבור השימוש ביצירותיו. בפרסום התמונות ברשת החברתית ובפרסומם כלפי קהל שיכול והיה רוכש את התמונות נגרם נזק לתובע, אף שלא ברור מה היקף הנזק הממשי. התובע צירף לסיכומיו תעריפים של הרישיונות לשימוש ביצירותיו, המוצעות למכירה באתרו בסכומים המגיעים לכדי עשרות אלפי שקלים (45,500 ₪ לתצלום האצטדיון; 30,000 ₪ לתצלום חיפה בלילה). אין לשלול אומנם כי במשא ומתן ניתן היה להגיע לסכום סופי נמוך יותר עבור כל יצירה, ועבור פרסום חוזר. יש להניח גם כי תצלומים בעלויות שכאלה משמשים בדרך כלל לתצוגה משמעותית יותר מאשר רשומות באתר פייסבוק עירוני.

ה. **הרווח שצמח לנתבעת מההפרה** – התצלומים יצרו תהודה, אהדה ושיתוף לפרסומי הנתבעת. בכך יכול והביאו מספר משתמשים חדשים נוספים לאתרי הנתבעת. עם זאת, הנתבעת לא הפיקה רווח ישיר מן הפרסומים, שנועדו להציג

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

לעיני הציבור את יופייה של העיר חיפה המשתקף מן התצלומים, ותו לא. הרווח שנוצר לנתבעת אינו ישיר אפוא (קשה לי להאמין שמי מתושבי העיר צפה בתמונה ואמר לעצמו "מה נאה חיפה עירי, כמה נאה האצטדיון!!", ואף במחווה רומנטית להשליש לקופת העירייה סכום ארנונה מוגדל).

הנתבעת חסכה לעצמה את עלות רכישתה של זכות השימוש, והשימוש החוזר, בתצלומים מן התובע. זהו עיקר הרווח הכספי שלה, וגם הוא לא דבר של מה בכך.

ו. **מאפייני פעילותה של הנתבעת** – הנתבעת היא גוף ללא מטרת רווח. עם זאת, הנתבעת היא גוף גדול המודע לדיני זכויות היוצרים. אין מדובר באדם פרטי ששגה או יכול ולא היה מודע להוראות החוק. מדובר בגוף ציבורי, שהציפיות ממנו הן בהתאם.

ז. **טיב היחסים שבין התובע לנתבעת** – בשנת 2014 פנה התובע לדובר הנתבעת בהצעה לרכישת תמונותיו, תוך שצירף קישורים לתמונות. אולם נדהם לגלות בשנת 2018 כי הנתבעת עשתה שימוש ביצירותיו בשנים 2014-2018.

ח. **תום ליבה של הנתבעת** – הנתבעת עצמה את עיניה לכל הפחות. התנהלות דובר הנתבעת, על פי המצב העובדתי המוסכם, הייתה בלתי תקינה – שימוש בתצלום שהוצע למכירה נעשה זמן קצר אחר פניית התובע לנתבעת, באמצעות דוברת, לשיתוף פעולה. הנתבעת גם נמנעה מלהשיב לפנייתו של התובע, אחר שגילה את ההפרות מצדה, ובכך משנה חומרה.

ט. **התנהלות הצדדים במהלך הדיון** – הצדדים הגיעו להסדר דיוני שחסך זמן שיפוטי של הוכחות. עם זאת הצדדים הפרו בפועל את ההסדר, התובע במעט והנתבעת בהרבה. בזהירות אציין את שציין התובע בהרחבה – ניתן היה לייתר שני קדמי משפט שאליהם הגיעה הנתבעת בגישה של "הכחשה כללית", וניתן היה לייתר גם דחיות חוזרות ונשנות בקידום ההליך, שאמור היה להיות תכליתי וענייני.

סוף דבר

בשקילת מכלול הנסיבות באתי לכלל מסקנה כי על הנתבעת לשלם לתובע עבור כל הפרות פיצוי בסך של 94,000 ₪, על פי הפירוט הבא:

בית משפט השלום בחדרה

ת"א 56470-10-18 ברדוגו נ' עיריית חיפה

20,000 ₪ בגין כל אחת משתי ההפרות הראשונות בזכות הכלכלית בשני התצלומים.
10,000 ₪ בגין כל אחד משלושת הפרסומים החוזרים של תצלום האצטדיון.
8,000 ₪ בגין כל אחת משלוש ההפרות של הזכות המוסרית.

בנסיבות העניין, בהתחשב בסכום התביעה, הסכום שנפסק, ההסדר הדיוני וכל אשר נאמר לעיל בהקשר זה, אני מחייב את הנתבעת לשלם לתובע הוצאות משפט הכוללות אגרת בית משפט ששולמה בהליך, וכן שכר טרחת עורך דין בסך של 9,400 ₪.

הסכומים האמורים ישולמו תוך 30 יום, שאם לא כן יהיו ניתנים לגבייה כחוק.

ניתן היום, כ"ז אלול תשפ"א, 04 ספטמבר 2021, בהעדר הצדדים.

יניב הלר, שופט

ⁱ ולמבקש להביא גאולה לעולם – שלושה חכמים שונים נזכרים בשלושה מקורות מקבילים כבעליו של מאמר זה:
1. בן עזאי (מסכת כלה, א, כד).
2. ר' אליעזר בן דהבאי (מסכת כלה רבתי, ב, טו).
3. רבי אלעזר בשם רבי חנינא (בבלי, מגילה ט"ו, ע"א).